

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Rozvoj venkova ve vybraném regionu

Vojtěch Humhal

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vojtěch Humhal

Hospodářská politika a správa

Podnikání a administrativa

Název práce

Možnosti rozvoje venkova ve vybraném regionu

Název anglicky

The Rural Development Opportunities in Selected Region

Cíle práce

Hlavním cílem práce zhodnocení možností rozvoje konkrétního mikroregionu a ověření funkčnosti metod rozvoje v praxi. Mezi dílčí cíle patří vytvoření teoretického zázemí pro oblast regionálního rozvoje umožňující analyzovat, na jakém principu v České republice funguje spolupráce obcí. Na základě ověření fungování teoretických poznatků v praxi (v mikroregionu Čebínka) budou vyvozeny konkrétní závěry pro zapojené obce.

Metodika

V teoretické části bude nejprve definována oblast regionálního rozvoje. Další z okruhů se bude týkat problematiky mikroregionů v České republice. V praktické části bude provedeno šetření přímo ve vybraném mikroregionu Čebínka skládajícím se ze sedmi obcí v Jihomoravském kraji. Budou zde v praxi ověřovány získané znalosti z teoretické části týkající se regionálního rozvoje mikroregionu. Na základě analýzy budou vyvozeny závěry a případná doporučení využitelná pro představitele mikroregionu. Metody použité v práci budou analýza, syntéza, dedukce a dotazování.

Doporučený rozsah práce

30- 40 stran

Klíčová slova

ekonomika, mikroregion, mikroregion Čebínka, obce, regionální rozvoj, venkov

Doporučené zdroje informací

HRABÁNKOVÁ, M. – BOHÁČKOVÁ, I. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

ŠEVČÍKOVÁ, A. – LOŠŤÁK, M. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD, – HUDEČKOVÁ, H. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9.

TOMŠÍK, K. *Vývoj a perspektivy evropského venkova : aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2020

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rozvoj venkova ve vybraném regionu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.3.2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu docentovi Karlovi Tomšíkovi za pomoc s vytvořením této práce.

Dále bych chtěl poděkovat předsedovi Mikroregionu Čebínka, panu Tomáši Křížovi za poskytnutí informací ohledně principů, na kterých Mikroregion funguje.

Rozvoj venkova ve vybraném regionu

Abstrakt

Bakalářská práce s názvem Rozvoj venkova ve vybraném regionu se zaměřuje na oblast českého venkova, který je dnes ohrožen různými faktory. Hrozí mu vylidnění a v horším případě i zánik. Tato práce řeší aspekty týkající se rozvoje venkova, buď pomocí získávání finančních prostředků z různých fondů, nebo prostřednictvím zavedených postupů vykonávajících zlepšení této situace. Tato práce také definuje základní pojmy související s tímto tématem a představuje speciální formu týkající se rozvoje venkova, dobrovolná sdružení obcí, či jiných subjektů. Tímto, v současné době velmi rozšířeným útvarem, jsou myšleny mikroregiony a místní akční skupiny. Pro zjištění v praxi byl vybrán Mikroregion Čebínka, v němž byla ověřena místní venkovská atmosféra, společně s aplikovanou regionální politikou tohoto orgánu. Pro výsledky výzkumu bylo užito analýzy, dedukce, dotazování a syntézy. Pomocí těchto metod byly vyvozeny závěry a vzájemné souvislosti jednotlivých místních charakteristik. Souhrn těchto poznatků se stal podnětem k vytvoření určitých doporučení, která by měl Mikroregion implementovat do své regionální politiky a rozvoje venkova.

Klíčová slova: ekonomika, Evropské strukturální a investiční fondy, mikroregion, Mikroregion Čebínka, obce, regionální politika, rozvoj venkova, venkov

The Rural Development Opportunities in Selected Region

Abstract

Bachelor thesis called The Rural Development Opportunities in Selected Region is focused on the Czech countryside, which is endangered by various factors. It is in danger of being depopulated and in the worst case of its destruction. This thesis is about rural development aspects, either in form of fundraising or in form of established procedures, which improve this situation. In this thesis are also defined basic concepts related with this topic and it presents special form of rural development, voluntary associations of municipalities and other entities. That means microregions and místní akční skupiny, which are very used at this time. For verification of this was chosen Mikroregion Čebínka, in which was identified the local rural atmosphere and applied regional policy of this authority. For making some results it was used analysis, synthesis, deduction and interviewing. By using these methods were drawn clear conclusions and mutual connections between individual local parameters. By using these results were created certain recommendations, which should microregion apply into his regional policy and rural development.

Keywords: countryside, economy, European structural and Investment Funds, microregion, Mikroregion Čebínka, municipalities, regional policy, rural development

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 3.1 Základní pojmy	13
3.1.1 Regionalistika	13
3.1.2 Disparity.....	13
3.1.3 Region.....	13
3.2 Venkov	14
3.2.1 Vymezení venkova	14
3.2.2 Vymezení venkovských sídel	15
3.2.3 Český venkov.....	16
3.3 Evropský regionální rozvoj	17
3.3.1 Cíle a nástroje regionální politiky Evropské unie.....	17
3.3.2 Regiony NUTS	19
3.3.3 Klasifikace NUTS 2 v České republice	21
3.4 Rozvoj venkova.....	21
3.4.1 Nástroje rozvoje venkova	21
3.4.2 Aktéři rozvoje venkova.....	24
3.4.3 Program rozvoje venkova 2014–2020 ČR.....	26
3.5 Mikroregiony a místní akční skupiny	26
3.5.1 Místní akční skupiny.....	26
3.5.2 Mikroregiony	27
4 Vlastní práce	28
4.1 Charakteristika Mikroregionu Čebínka.....	28
4.1.1 SWOT analýza.....	31
4.1.2 Cíle Mikroregionu.....	33
4.2 Výzkum	33
4.2.1 Dotazy pro občany	33
4.3 Strukturovaný rozhovor s předsedou Mikroregionu	40
5 Výsledky a diskuse	42
6 Závěr.....	45
7 Seznam použitých zdrojů	46

8 Přílohy	50
8.1 Příloha 1	50
8.2 Příloha 2	50
8.3 Příloha 3	51
8.4 Příloha 4	52
8.5 Příloha 5	52
8.6 Příloha 6	53
8.7 Příloha 7	54

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Graf vyjadřující počet pracovních příležitostí.....	34
Obrázek 2 - Graf vyjadřující ceny nemovitostí.....	35
Obrázek 3 - Graf vyjadřující stav silnic	36
Obrázek 4 - Graf vyjadřující přetíženost silnic	37
Obrázek 5 - Graf vyjadřující nákupní vybavenost	38
Obrázek 6 - Graf vyjadřující občanskou vybavenost.....	39
Obrázek 7 - Alokace finančních prostředků na rozvoj venkova.....	53

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Klasifikace regionů NUTS	19
Tabulka 2 - Klasifikace výkonnosti regionů	20
Tabulka 3 - Občanská vybavenost v jednotlivých obcích Mikroregionu	30
Tabulka 4 - Typy spolků a jejich příklady	52

Seznam použitých zkratk

ad. – a další

apod. – a podobně

atd. – a tak dále

č. číslo

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

Kč – Koruna česká

MAS – místní akční skupina

Mikroregion – Mikroregion Čebínka

např. – například

Strategický dokument – Strategický rozvojový dokument Mikroregionu Čebínka

tj. to jest

tzv. - takzvaný

1 Úvod

V současné době se český venkov potýká s vysídlováním vesnic. Rodiny se potýkají s nedostatkem pracovních míst, obcím chybí konkurenceschopnost a občané hledají pracovní uplatnění jinde. Místní obyvatelstvo je tvořeno převážně ze střední a starší generace, která nedisponuje dostatečným množstvím energie, ani motivací ke změnám. Odliv převážně mladých lidí způsobuje také absence vybavenosti obcí, jako je např. likvidace prodejen nebo problém s rušením dopravních linek. Chataři, ani sezónní obyvatelé nemohou do budoucna udržet standardní vývoj v těchto regionech, a hrozí tak jejich zánik, ačkoliv mnohdy paradoxně tyto oblasti disponují překrásnou krajinou. S tím souvisí i změny parametrů geografického prostoru, které se do budoucna mohou potýkat s problémem přelidnění v městských částech.

Rozvoj venkova patří mezi aktuální témata v každé vyspělé společnosti. Tato práce by měla být zaměřená na možnosti, jak tyto problémy řešit a jak jim předcházet. Měla by na zásadní otázky hledat odpovědi a nastavovat tak možná řešení. Jisté východisko se nabízí v seskupování obcí do mikroregionů a místních akčních skupin, jejichž cílem je společnými silami efektivněji dosáhnout zlepšení kvality života místních občanů. Od rozšiřování podniků zajišťujících základní lidské potřeby až po rozvíjení turistického ruchu. Nové metody jsou propojeny se získáváním finančních prostředků, jež v hospodaření tvoří jednu z nejdůležitějších rolí.

Toto téma jsem si vybral, protože mě zajímá revitalizace vesnic, krajiny, podniků, vodních toků, rybníků a původních staveb v souvislosti s hospodařením malých obcí a jejich budoucích možnostech, především v ekonomické oblasti. Navštívil jsem řadu míst s velkým potenciálem v atraktivní lokaci, ale bohužel častokrát tyto přednosti byly různými okolnostmi oslabeny a odsouzeny ke stagnaci. Vše souvisí se vším. I malý region a jeho hospodaření může silně ovlivnit širší ekonomickou sféru.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení možností rozvoje konkrétního Mikroregionu a ověření funkčnosti metod venkovského rozvoje v praxi. Mezi dílčí cíle patří vytvoření teoretického zázemí pro oblast rozvoje venkova umožňující analyzovat, na jakém principu v České republice fungují tyto vědecké postupy. Zároveň bude provedena analýza, jak konkrétně dobrovolná sdružení obcí fungují v praxi a jak přispívají ke zlepšení situace na českém venkově. Na základě ověření těchto teoretických poznatků v praxi (v Mikroregionu Čebínka) budou pro jednotlivé členské obce a pro celý Mikroregion vyvozena určitá doporučení, která by měla být jejich správou implementována k inovování tamější situace a jejich nedostatků.

2.2 Metodika

V teoretické části budou nejprve definovány základní pojmy týkající se regionalistiky. Další z okruhů bude konkrétně vymezovat venkov, z evropského i českého pohledu. Následující oblast bude věnována evropské regionální politice, jejím nástrojům a principům. Poté bude zmíněn český rozvoj venkova, jeho aktéři a prostředky, společně s aktuálním zaměřením. Poslední kapitola bude směřována na téma sdružování obcí a jiných subjektů, čímž jsou myšleny mikroregiony a místní akční skupiny. V praktické části bude provedeno šetření přímo v Mikroregionu Čebínka skládajícím se ze sedmi obcí v Jihomoravském kraji. Budou zde v praxi ověřovány získané znalosti z teoretické části týkající se rozvoje venkova na území Mikroregionu. Získané výsledky budou vzájemně porovnávány a na jejich základě budou vyvozeny závěry a případná doporučení využitelná pro představitele Mikroregionu. Metody použité v práci budou analýza, syntéza, dedukce a dotazování.

3 Teoretická východiska

3.1 3.1 Základní pojmy

Nejprve bude zmíněno několik základních pojmů týkajících se regionalistiky. Budou v nich definovány termíny regionalistika, disparita a region.

3.1.1 Regionalistika

Regionalistika je multioborová vědní disciplína. Sbírá informace z různých odvětví a implementuje je na cílenou oblast zájmu. Dá se považovat za mladou vědu, jelikož vznikla v minulém století, ale přesto v ní lze najít základy z mnohem starších, klasických vědních disciplín. Dělí se na první řád (demografii, ekologii) a druhý řád (ekonomii, sociologii atd.). První je zaměřen na přirozené prostředí, kde žijí lidé, zatímco druhý se týká prostoru ovlivněném kulturními a sociálními aspekty. Z těchto oborů regionalistika získává potřebné znalosti, z kterých následně vytváří koncepty týkající se zkoumání procesů a jevů daného regionu k potřebné prognóze a vytvoření plánů na udržení trvalého rozvoje. Tento vývojový záměr by měl do budoucna postupovat v souladu s ohledem na příští generace (1, s. 2).

Regionalistika má dva základní přístupy, a to sice endogenní a exogenní. Endogenní (zdola) se týká lokálních zdrojů (1, s. 3). Exogenní přístup (shora) záleží především na správních orgánech vykonávajících regionální politiku (2, s. 25).

3.1.2 Disparity

Regionalistika se snaží snižovat regionální disparity (nerovnosti) (1, s. 4). Podle reálné zkušenosti mohou mít pozitivní i negativní významy (3). Tyto rozdíly budou podrobněji definovány později.

3.1.3 Region

Je objektem regionálních studií a na jeho území je zkoumán předmět regionalistiky, jehož obsahem jsou místní podmínky a procesní jevy. Ty lze definovat z pohledu osídlení (demografického hlediska) a jeho struktury (prostoru) (1, s. 24). Region je území, které lze pomocí určitých faktorů (jednoho nebo více) vyčlenit ze svého okolí (4).

3.2 Venkov

V dřívějších dobách bylo na našem území zcela jednoznačně vymezeno, co je to venkov, přičemž ten byl od města vždy jasně oddělen. Určovatelem této meze byly především městské hradby, které rozdělovaly plochu na urbánní (město) a rurální (vně). V současnosti existuje řada faktorů, kvůli kterým toto rozdělení není tak jednoduché (5, s. 2).

3.2.1 Vymezení venkova

Venkov můžeme obecně definovat jako prostor, ve kterém se nachází jak nezastavěná půda, tak i venkovská sídla (vesnice) (5, s. 2). Venkovská sídla budou definována v další kapitole. Venkovský prostor bývá zpravidla spojitě území, zatímco obce venkovského charakteru dávají dohromady nespojitou oblast, která je uvnitř venkovské krajiny.

Pro venkovský prostor je typická menší hustota osídlení, menší velikosti tamních sídel, vysoká zaměstnanost v zemědělském sektoru a soudržnost obyvatel, která se může týkat životního stylu, jejich soužití s přírodou či dodržování způsobů zástavby. Tato spolupráce místních je ve většině případů naprosto odlišná od zažitých zvyků ve městě (7, s. 1).

Pro odlišení venkovského a městského prostoru je jednotná definice téměř nemožná. V dobách socialismu byl venkov téměř homogenním územím. V dnešní době mapujeme a diferencujeme na těchto územích četné rozdíly (8).

Určit venkovský prostor můžeme podle jeho kvalitativních a kvantitativních ukazatelů (7, s. 1, 2). Několik příkladů, podle jakých indikátorů jsou venkovské oblasti nejčastěji vymezeny, je zmíněno v příloze 1.

Konkrétní přístupy k vymezení venkova na evropské úrovni

Jak již bylo zmíněno, jednotné vymezení venkovského prostoru a sídel není možné. Pro tyto účely byl založen mezinárodně uznávaný systém OECD (7, s. 1) (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj) (9). Tato definice označuje venkov jako území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km² (8).

V zásadě rozlišuje dva přístupy, lokální a regionální. Na lokální úrovni je územní celek spadající do tohoto vymezení automaticky označen jako venkov. Regionální pojetí nám vymezuje tři druhy regionů (7, s. 1). Těmi jsou:

Výrazně venkovské oblasti: podíl obyvatel žijících ve venkovských sídlech je větší než 50 %.

Významně venkovské oblasti: podíl obyvatel žijících ve venkovských sídlech se nachází mezi 15–50 %.

Výrazně městské oblasti: podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích je menší než 15 %. (8)

Tato terminologie může být zavádějící, jelikož existují venkovské oblasti, kde se vyskytuje velká hustota zalidnění, a naopak zřetelně městské oblasti, kde je počet obyvatel v poměru k rozloze malý. Proto jsou kritéria OECD dobrá spíše pro srovnávání (7, s. 1)

3.2.2 Vymezení venkovských sídel

Dříve byla definice venkovských sídel jednoznačná. Jednalo se o obytná území, místní obyvatelé byli zemědělci, pastevcí apod. Typickým rysem bylo i propojení hospodářských objektů (stodola, stáje) s objekty, kde zdejší lidé žili (dům). Toto tradiční uspořádání vesnice už v západní Evropě postupně zaniká (10, s. 1).

Jednotnou definici venkovských sídel je tedy těžké určit, ale obecně zní takto: Za venkovská sídla jsou považována ta sídla, která mají svou původní zemědělskou funkci doplněnou o funkci další (např. obytnou, obslužnou nebo průmyslovou). Společně s tím se u nich dochoval obdobný původní vnější vzhled. Důležitým rysem je také skutečnost, že venkovské sídlo neposkytuje žádné služby obyvatelům sousedních sídel, tím pádem venkovské sídlo si nevytváří žádné zázemí, které je typické pro města (10, s. 2).

Jinak můžeme venkovské obce určovat podle jejich účelu a charakteristik (6). Klíčové vlastnosti typických venkovských obcí jsou vypsány v příloze 2.

Konkrétní přístupy k vymezení venkovských obcí v ČR

V praxi se také přihlíží především k počtu obyvatel v dané obci. Zpravidla je za venkovské sídlo považováno sídlo s méně než dvěma tisíci občanů (11). Nebo můžeme

použít hranici tří tisíc obyvatel na základě zákona č. 128/2000 Sb., kde je vymezeno, že obec s více než 3000 obyvateli je městem (12).

3.2.3 Český venkov

Aktuální situace na českém venkově je neuspokojivá. Rapidně ubývá zemědělská půda a zavírají se lokální prodejny, které mají zvyšovat místní občanskou vybavenost. Mezi další problémy patří čím dál tím menší počet zemědělských pracovníků a likvidace pošt a škol (13). Zatímco před 20 lety bylo v agrárním sektoru zaměstnáno 540 tisíc zemědělců, v dnešní době je zaměstnáno v zemědělství zhruba sto tisíc lidí. Jednou z cest, jak zlepšit tuto zemědělskou situaci by mohl být zpracovatelský průmysl, který je v Česku málo rozvinutý. To by vytvořilo větší počet pracovních příležitostí na venkově a zároveň by byla podpořena výkonnost české ekonomiky (14).

Na spoustě míst se vyskytuje nedostatečná infrastruktura (13). S tím souvisí i ztráta příjmů venkova, která způsobuje nedostatek financí právě na zřizování kvalitní infrastruktury. Proto se hledají cesty, jak pomoci venkovským obcím, např. prostřednictvím dotační podpory.

V mnoha venkovských sídlech také není zabudována veřejná kanalizace. Nedostatečná občanská vybavenost se týká i čističek odpadních vod, veřejných budov, odpadu a čerpání z veřejného vodovodu (14). Mnohdy je také veřejná doprava v dosti špatném stavu. Z toho vyplývá, že občan bez auta nemá šanci se dopravit do spádovějších míst v okolí (13).

Z těchto důvodů řada občanů tyto oblasti opouští. Konkrétně se to v posledních letech týkalo především Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje. Lokální obce, kraje a stát se snaží určit různé programy na podporu venkovských obcí, které by měly zamezit postupujícímu vyliďňování. Lokální obce např. dotují provoz malých obchodů s potravinami, zatímco stát určil program Re:start, který by měl pomoci místům, kde byla klíčová těžba a s ní související průmysl, ale v současné době na tomto území u tohoto odvětví došlo k útlumu (15).

Dalším typem vnitrostátních podpůrných programů a dotací jsou fondy z Evropské unie, které budou zmíněny v další kapitole.

3.3 Evropský regionální rozvoj

Jelikož území České republiky patří od 1. května 2004 pod Evropskou unii, je zde aplikováno, jako ve všech ostatních členských státech, spousta důležitých opatření (16). Jak je regionální rozvoj touto účastí ovlivňován, bude popisovat tato kapitola.

Po investicích do zemědělské politiky je to druhý největší výdaj, který najdeme v rozpočtu EU. Politika vznikla především z politických, sociálních, ekonomických a ekologických důvodů (17, s. 17).

Základní cíl regionální politiky na nadnárodní úrovni je snižování disparit (18, s. 1). Takovéto rozdíly existují jak ve vnitrostátní, tak i v mezistátní úrovni. Např. Německo, Belgie, Francie či severní Itálie má podstatně lepší ekonomickou úroveň než většina ostatních členských států. Politika EU má za cíl, aby se tyto rozdíly minimalizovaly. Zaostalost daného území může mít dva důvody, čistě geografický, kdy daná oblast je znevýhodněna svou polohou. Druhý způsob může reflektovat lidský faktor a nestandardní události z poslední doby. Případně může region postihnout kombinace obou faktorů (19, s. 7).

Disparity mohou být různého charakteru (ekonomické, sociální), ale všechny druhy ovlivňují chod ekonomiky daného státu. Přibližování regionů na stejnou úroveň zvyšuje regionální konkurenceschopnost, což po delším období sníží nezaměstnanost, z čehož vyplývá menší potřeba sociálních dávek (17, s. 17). Zároveň eliminování disparit napomáhá tomu, aby lidé neutíkali ze zaostalých regionů (18, s. 2). Dále je potřeba, aby tato politika sblížovala jednotlivé ekonomické systémy zemí, bez čehož by nebylo možné vytvoření měnové unie (17, s. 17). Rozvoj má také za cíl udělat region více sociálně ekonomicky přitažlivý. To je možné vytvořit pomocí rozvoje faktorů, jako jsou životní úroveň obyvatel, podpora kultury, přírody či cestovního ruchu. I to souvisí s lokální zaměstnaností (18, s. 2).

Obecně lze konstatovat, že kompletní srovnání veškerých rozdílů není možné, jelikož by poté už nebylo co zlepšovat a vyrovnávat (17, s. 17).

3.3.1 Cíle a nástroje regionální politiky Evropské unie

Evropská regionální politika je založena na zásadě solidarity, díky které se silnější státy ve vlastním zájmu snaží pečovat o to, aby bylo v těch méně vyspělých dosaženo rozvoje. V současné době se program regionálního rozvoje určuje na šest let. Na každé

období jsou určeny konkrétní zásady a cíle týkající se aktuální problematiky, kterou je třeba řešit (20).

V současném období, tj. 2014-2020, jsou vytvořené dva hlavní cíle, a to sice Investice pro růst a konkurenceschopnost a Evropská územní spolupráce (21). V tomto období EU poskytne na regionální rozvoj 366,8 miliard eur (21).

Mezi hlavní nástroje EU určené k regionálnímu rozvoji slouží tři fondy. Těmi jsou Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF), které jsou strukturální (20). Strukturální fondy jsou peníze z rozpočtu EU, které jsou čerpány pro danou oblast v cyklech a mají jasně stanovený svůj hlavní cíl a priority (22). Dalším prostředkem je Fond soudržnosti (20), ten má za cíl pomáhat státům, jejichž hrubý národní důchod je menší než 90 % průměrného HND v EU (23).

Na dvou prioritách regionálního rozvoje se budou fondy podílet následovně. Na Investicích pro růst a konkurenceschopnost se budou podílet ERDF, ESF a Fond soudržnosti. Na tuto podporu bude použito 97,6 % z celkových finančních prostředků. Druhou prioritou je Evropská územní spolupráce, která bude financována z ERDF a bude na ni použito 2,4 % rozpočtu EU. Ta byla zprostředkována už v minulém období (2007-2013) (21).

Konkrétně pro Českou republiku bude vyčleněno na oba cíle dohromady 23,96 miliard euro (24, s. 3).

Evropská územní spolupráce může být prováděna třemi způsoby: přeshraniční spolupráce, nadnárodní spolupráce a meziregionální spolupráce. Několik cílů, které jsou součástí Evropské územní spolupráce, je zmíněno v příloze 3 (25). Mezi hlavní oblasti programu Investice pro růst a konkurenceschopnost patří: výzkum a věda, podpora malých podniků, životní prostředí, infrastruktura a zaměstnanost (26).

Dále existuje několik dalších fondů jako Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF). Všechny tyto prostředky dohromady tvoří Evropské strukturální a investiční fondy (ESI) (27).

Může se zdát, že z evropských peněz mají prospěch jen zaostalé regiony, ale není tomu tak. Jakmile se začne rozvíjet slabý region, vznikne v něm poptávka po elementech vyskytujících se ve vyspělejších oblastech, z čehož následně v bohatších regionech vznikají naprosto nové možnosti trhu (17, s. 17).

3.3.2 Regiony NUTS

Vstup České republiky do EU přinesl v regionalistice několik nových změn týkajících se klasifikace a určování regionů. Díky tomu vznikl nový třídící systém NUTS (Nomenclature of Units for Territorial Statistics – Nomenklatura územních statistických jednotek) (28).

Tento systém uspořádání je používán od roku 1988. Místem jeho vytvoření je Eurostat (29). To je orgán zajišťující vysoce kvalitní statistické analýzy pro EU (30).

Hlavním cílem těchto územních jednotek je především vytvořit měřítko pro jednodušší srovnávání zjištěných statistik na nadnárodní úrovni v rámci celé EU (31). Od toho se odvíjí další dílčí cíle, jako je např. hodnocení efektivity vybrané politiky regionálního rozvoje (32). Pomocí tohoto měřítka, které regiony NUTS vytvářejí, se význam evropské regionální politiky dá definovat jako snaha o minimalizaci rozdílů v těchto naměřených hodnotách (33).

Úrovně NUTS

Regiony NUTS jsou rozděleny celkem na tři hlavní druhy, které jsou určeny podle velikostí (počtu obyvatel). Podle obsahu obyvatel je NUTS 1 největší a NUTS 3 nejmenší. Do jaké číselné kategorie je přidružena konkrétní úroveň, je znázorněno v tabulce (29).

Tabulka 1 - Klasifikace regionů NUTS

Úroveň	Minimální počet obyvatel (doporučený)	Maximální počet obyvatel (doporučený)
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Euroskop

V historii dále existovaly úrovně NUTS 4 a NUTS 5. Místo nich byly vytvořeny dva stupně LAU (Local Administrative Units) (32).

Regiony NUTS jsou zmíněné v legislativě EU, a to sice v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003 (34).

Nejdůležitější jednotkou tohoto systému jsou regiony NUTS 2. Z nich se počítá HDP na jednoho obyvatele. Pokud je průměr daného regionu menší než 75 % průměrného HDP EU na jednoho obyvatele, má toto území nárok na čerpání evropské dotace (31).

V současném období rozvoje regionální politiky (2014-2020) EU rozlišuje tři úrovně hospodářského výkonu regionů. Konkrétní parametry těchto tří úrovní jsou v následující tabulce (35).

Tabulka 2 - Klasifikace výkonnosti regionů

Méně rozvinuté regiony	HDP na obyvatele menší než 75 % průměru EU
Přechodové regiony	HDP na obyvatele v rozmezí 75 % - 90 % průměru EU
Více rozvinuté regiony	HDP na obyvatele větší než 90 % průměru EU

Zdroj: Euroskop

Regiony NUTS v České republice

V různých státech se přesná klasifikace regionů liší (29). V ČR je rozdělení CZ-NUTS definováno následovně. NUTS 1 jako celý stát, NUTS 2 jako regiony soudržnosti a NUTS 3 jako kraje (31).

Jelikož v ČR dosahuje požadované hranice 800 000 obyvatel (NUTS 2) pouze pět krajů (Praha, Středočeský, Ústecký, Jihomoravský a Moravskoslezský), musely vzniknout regiony soudržnosti (36). Jsou to oblasti složené z více krajů kvůli požadovanému počtu obyvatel, ale mohou být vytvořeny i pouze jedním krajem. Z celkově čtrnácti krajů vzniklo osm soudržných regionů, které jsou vypsány zde (31):

- ➔ Severozápad (Karlovarský a Ústecký kraj)
- ➔ Jihozápad (Plzeňský a Jihočeský kraj)
- ➔ Praha (Hlavní město Praha)
- ➔ Střední Čechy (Středočeský)
- ➔ Severovýchod (Hradecký a Liberecký kraj)
- ➔ Jihovýchod (Vysočina a Jihomoravský kraj)
- ➔ Střední Morava (Olomoucký a Zlínský kraj)
- ➔ Moravskoslezsko (Moravskoslezský kraj)

3.3.3 Klasifikace NUTS 2 v České republice

V ČR je nejvýkonnější region na úrovni NUTS II Praha (31). Je to také jediný více rozvinutý region na našem území, který v roce 2014 měl úroveň HDP na obyvatele 173 % průměru EU. Jako přechodné regiony lze považovat Střední Čechy, Jihovýchod a Jihozápad. Zbylé regiony (Severozápad, Severovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko) patří mezi méně rozvinuté regiony, které mají HDP na obyvatele menší než 75 % průměru EU, a především do těchto regionů by měly směřovat peníze z fondů EU (35).

3.4 Rozvoj venkova

Nejprve je potřeba definovat, co přesně znamená rozvoj. Jedná se o na sebe navazující činnosti, které mají trvale zlepšovat kvalitativní a kvantitativní faktory daného území. Tyto charakteristiky vypovídají především o politických a sociálně ekonomických aspektech života v této oblasti. Rozvojové aktivity mohou vést i ke zlepšování některých již zavedených aspektů (neměly by předělávat to, co je funkční) (37, s. 23).

Obecným cílem regionálního a venkovského rozvoje je snižování disparit. Ty mohou mít dopad jak na území, které je znevýhodněné, ale i na celý stát a jeho zvýhodněné oblasti (1, s. 18).

Na rozvoj venkova bude každá správní úroveň nahlížet jinak. Jiný pohled bude mít ministerstvo, místní samospráva a občané. Dalším aspektem ovlivňující vhodný rozvoj je velikost obcí. Nicméně rozvoj venkova bude mít vždy jednotnou potřebu, a tou jsou peníze, které ovlivňují nejen fungování obce, ale i kvalitu života jejích obyvatel (38, s. 24).

3.4.1 Nástroje rozvoje venkova

Stejně jako u většiny definicí existuje několik způsobů, jak nástroje klasifikovat. Nejzákladnější způsob je na finanční a nefinanční (37, s. 59), ale také makroekonomický a mikroekonomický (39). Ale v následujících podkapitolách bude popsán konkrétnější systém, který obsahuje veškeré spektrum oblastí rozvoje venkova (40).

Administrativní nástroje

Mezi administrativní nástroje patří vše, co se týká legislativy. Jedná se o legislativu ČR, ale i o tu EU, která je do českých zákonů implementována (39).

Jako právní základ je považován zákon č. 2/1969 Sb., tzv. kompetenční zákon. Ten určuje ústřední orgány státní správy, tím pádem i jaké orgány se budou starat o rozvoj venkova. Další právní úpravy jsou zmíněny v zákonu č. 128/2000 Sb. (Zákon o obcích) a v zákonu č. 248/2000 Sb. (Zákon o podpoře regionálního rozvoje). Konkrétně pro rozvoj venkova jsou důležité zákony č. 252/1997 Sb. (Zákon o zemědělství), č. 229/1991 Sb. (Zákon o půdě a jiném zemědělském majetku), č. 256/2000 Sb. (Zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu) a č. 284/1991 Sb. (Zákon České národní rady o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech) (37, s. 62).

Koncepční nástroje

Pro úspěšný rozvoj venkova je nutné určit cíle a kroky, kterými jich lze dosáhnout. Tyto dva komponenty jsou k nalezení v koncepčních dokumentech. Ty se dělí na strategie (dlouhodobé), programy (střednědobé) a plány (krátkodobé). Sem v současných podmínkách spadá např. dokument Program rozvoje venkova 2014-2020 (39). Koncepční dokument by měl být složen z analytické, návrhové a implementační části (41).

Institucionální nástroje

Jak název naznačuje, v této kategorii se vyskytují konkrétní instituce zabývající se určitým rozvojem území. Cílem těchto nástrojů je uskutečnit realizaci rozvojových činností. Ta pak umožní sjednotit aktivity různorodých účastníků ve společný prospěch. Jsou to např. místní akční skupiny, Spolek pro obnovu venkova ČR či agrární komora ČR (37, s. 75).

Věcné nástroje

Jedná se o konkrétní hmotný, či nehmotný objekt. Velmi důležitá podskupina věcných nástrojů je infrastruktura. Ta se dělí na dva druhy, technickou a dopravní (37, s. 76).

Dopravní infrastruktura, pod kterou spadají silniční komunikace, je pro rozvoj venkova nepostradatelná. Mnoho venkovských vesnic trpí špatnými silnicemi. Technická infrastruktura je různorodá a liší se podle svojí lokace. Rozvoj technické infrastruktury je závislý na oblasti životního prostředí a kvality poskytovaných služeb (42).

Mimo infrastrukturu do této oblasti spadá i např. prodej a pronájem objektů, poradenství apod (39).

Sociálně psychologické nástroje

Při jakémkoliv rozvoji je potřeba lidský zásah a schopnosti. To samé platí i u rozvoje venkova, a to jak u konkrétních zastupitelů, tak u místních skupin a zdejších obyvatel. Jedná se o zvyšování lidského potencionálu, a to především ve třech oblastech, vzdělávání, komunikace a motivace (37, s. 77).

Vzdělávání je proces získávání vědomostí, dovedností a zkušeností. Vzdělaní lidé mívají větší tendence se aktivně zapojit do rozvoje venkovské obce (43).

Komunikace zahrnuje možnost dorozumění se, výměnu informací aktuálně, efektivně, na správném místě a v pravý čas. I tato strategie je klíčová pro všeobecný rozvoj venkova.

Třetím významným prvkem v této skupině nástrojů je motivace. Ovlivňuje především lokální aktéry, kteří se mohou pomocí motivace zapojit do rozvoje venkova dobrovolnou účastí. Rozlišujeme motivaci vnitřní a vnější. Vnitřní je na způsobu vlastního zájmu a zvědavosti, zatímco vnější je spojena s nějakým následkem, ať už kladným (ocenění, pochvala), nebo záporným (trest, sankce). Typický motivační prvek jsou různé druhy soutěží, z nichž je neznámější soutěž o Vesnici roku, která bude detailněji zmíněna v další kapitole. (43)

Finanční nástroje

V současné době jsou často využívány peněžní prostředky na rozvoj venkova. Nejčastěji ve formě grantů a dotací. Jsou to nenávratné finanční prostředky, které jsou dnes obzvlášť pro venkov a zemědělství nepostradatelné. Finanční subvence jsou poskytovány na český venkov jak z českého rozpočtu, tak z prostředků EU, které již byly zmíněny (39).

3.4.2 Aktéři rozvoje venkova

Účastník rozvoje venkova může být kdokoli, kdo svými činnostmi vstupuje do venkovského dění nebo je jeho součástí. Tito aktéři se dělí na tři skupiny: lokální, regionální a národní. Podle hlediska formálního se také mohou dělit na institucionalizované (veřejná správa), částečně institucionalizované (neziskový sektor) a neformální (zájmové skupiny) (39).

Národní úroveň

Jelikož pro rozvoj venkova není zřízen samostatný orgán, spadá tato funkce především pod Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo pro místní rozvoj. Ministerstvo zemědělství je ovlivněno vstupem do EU a musí se řídit Společnou zemědělskou politikou EU (37, s. 38).

Ministerstvo pro místní rozvoj funguje a podporuje rozvoj venkova pomocí Programu učeného na obnovu venkova a soutěže Vesnice roku (37, s. 38,43). Program Podpora obnovy a rozvoje venkova poskytuje pomoc obcím do tří tisíc obyvatel a klade si za cíl obnovu a rozvoj těchto malých sídel, zvýšení lokální kvality života a zatraktivnění jejich obecního prostoru. Předpokládá se zde účast občanů a rozvoj, který ale zachová místní kulturu a tradice (44). Do tohoto programu patří i druhý nástroj Ministerstva pro místní rozvoj, soutěž Vesnice roku. Spolu s Ministerstvem na tom pracují další organizace jako Spolek pro obnovu venkova ČR, Svaz měst a obcí ČR a Ministerstvo zemědělství. Soutěž má motivovat občany k účasti na obnově a rozvoji své obce (45).

V soukromém sektoru na rozvoj venkova dohlíží Agrární komora ČR (37, s. 45), která podporuje své členy, jimiž jsou zemědělství podnikatelé a zároveň jim poskytuje poradenské služby. Pomáhá především udržovat a rozvíjet kvalitu českého zemědělství, čímž napomáhá i rozvoji venkova (46).

Existují i neziskové organizace zaměřené na rozvoj venkova. Jednou z nejznámějších je Spolek pro obnovu venkova (37, s. 46).

Krajská úroveň

Nejčastějším orgánem na střední úrovni bývají krajská zastupitelstva. Ty mají svůj vlastní rozpočet, jsou financovány z Podpory a rozvoje venkova, přizpůsobují se místním

podmínkám a vytvářejí tak individuální programy a podpory pro rozvoj venkova. Komunikují s různými subjekty, jako jsou obce a podnikatelé. Na této úrovni vznikla pro jednotlivé kraje Krajská informační střediska, která mají za úkol seznamovat veřejnost s uplatňovanými postupy ve Společné zemědělské politice a rozvoji venkova. Několik institucí vyjmenovaných v minulé kapitole má působnost i na krajské úrovni (např. krajské organizace Spolku pro obnovu venkova ČR, krajské hospodářské komory apod.) (37, s. 48).

Lokální úroveň

Na místní úrovni je hlavním subjektem obec, která má na své území největší vliv (47). Obecní zastupitelstvo se může stát členem Svazu měst a obcí ČR. To je nepolitická a nedobrovolná organizace, ve které se mohou místní starostové, primátoři a zastupitelé podílet za svou obec na legislativních rozhodnutích o kompetentnosti obcí (48).

V souvislosti se sdružováním obcí je potřeba zmínit i další způsoby spolupráce. Těmi jsou místní akční skupiny a mikroregiony. Tyto dvě formy spolupráce budou podrobněji definovány později.

Dalším důležitým subjektem na místní úrovni jsou lokální zemědělství podnikatelé. Ti musí podle současné Společné zemědělské politiky respektovat mimoprodukční funkci zemědělství (37, s. 51), pod kterou spadá řada oblastí souvisejících především s funkcí půdoochrannou, protierozní, vodoochrannou, přírodoochrannou, krajinnotvornou a dalšími (49, s. 1).

Mimo zemědělce jsou důležitým aktérem i podnikající osoby v jiných odvětvích (37, s. 52).

Další subjekt na lokální úrovni jsou spolky, které dobrovolně vytvářejí místní občané (50). Několik variant konkrétních spolků, včetně konkrétních příkladů, je uvedeno v příloze 4.

Významnou roli také zastávají sociální skupiny v dané obci. Ty se dělí na starousedlíky, nově přistěhovalé a chataře (rekreanty). Starousedlíci jsou dnes stále na venkově v převaze. Častým důvodem bývá vlastnictví zemědělské půdy. Zajímají se o aktivity obce a snaží se zachovávat lokální zvyky a obyčeje. Hlavní výhodou nově přistěhovalých je většinou jejich mládí a vyšší vzdělání. Tyto dvě výhody jim obvykle

umožňují snadněji jednat s příslušnými orgány, jak na místní, tak na vyšších úrovních. Zároveň mohou napomáhat rozvoji podnikání v dané obci (37, s. 53).

Skupina občasných obyvatel, kteří se jezdí na venkov rekreovat, většinou není pro rozvoj obce příliš užitečná. Jejich přítomnost je občasná a ekonomický přínos je minimální. Ale i přes tyto záporné aspekty se staly neoddelitelnou součástí dnešního venkova (47).

3.4.3 Program rozvoje venkova 2014–2020 ČR

Z finančních podpor EU je potřeba zmínit především program týkající se venkova. Těmito dotacemi se na český venkov dostane podpora ve výši 3,5 miliardy eur (zhruba 96 miliard Kč). 2,3 miliardy půjde z evropských peněz a 1,2 miliardy ze státního rozpočtu (51). Hlavní cíle programu pro rozvoj venkova a konkrétní alokace finančních prostředků je k nalezení v příloze 5.

3.5 Mikroregiony a místní akční skupiny

Sdružování obcí a měst za společným rozvojem je v současné době v ČR velmi častý jev. Nachází se zde okolo 550 mikroregionů (52) a 179 místních akčních skupin (53). Jedny z nejběžnějších cílů spolupráce bývá pomoc v oblastech turistiky, kultury a infrastruktury (52).

3.5.1 Místní akční skupiny

Jsou to neziskové organizace a mají za prioritu rozvoj svého regionu s ohledem na místní aktéry a jejich potřeby. MAS fungují na určitých principech, z nichž je nejzásadnější metoda LEADER (54, s. 4, 6). Tento nástroj vznikl jako odezva zemědělské politiky EU a měl být zacílen na integraci oblastí, ve kterých se vyskytuje zemědělská produkce. Od začátku mezi základní cíle patří: posílení rozvojových tendencí venkovského prostoru za pomoci místních schopností a odhodlanosti a rozšiřování znalostí o společném rozvoji do jiných venkovských sektorů (55).

Program LEADER má sedm hlavních prvků, které se navzájem doplňují a mají kladný vliv na rozvoj venkovských prostorů a zároveň pomáhají venkovským subjektům k samostatnosti řešení místních problémů. Jsou to: strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, provádění strategií zdola nahoru, partnerská spolupráce mezi,

veřejným a soukromým sektorem, víceodvětvové akce, inovace, spolupráce, vytváření sítí (56, s. 4).

Jednotlivé MAS se sdružují do Národní sítě Místních akčních skupin ČR. Ta MAS podporuje tak, že slouží jako prostředník na komunikaci s vyššími orgány a poskytuje jim odborné poradenství. Každá MAS má svou konkrétní strategii, která jasně definuje, co je v dané oblasti nedostatečné a jak bude dosaženo zlepšení. Tento plán bývá posouzen Ministerstvem pro místní rozvoj a následně je rozhodnuto o přidělení případných finančních prostředků (55).

3.5.2 Mikroregiony

V současné době se rozvoj venkova přemístil z národních činitelů na místní. Problém ovšem je, že malé obce mají nedostatečný ekonomický potenciál. Proto dochází k tzv. dobrovolnému svazku obcí (mikroregionů), čímž vzniká meziobecní spolupráce, která podporuje především lokální ekonomický, sociální a veřejný rozvoj, který je nad rámec samostatně jednajících obcí. Společná snaha zde může být ve formě výměny informací a zkušeností, vybudování společné infrastruktury, vytvoření hromadných orgánů pro výkon a správu veřejných služeb, vytvoření jednotných rozvojových programů (38, s. 21), pořádání společných kulturních akcí, jako jsou festivaly či dosažení tržeb z vybudování sportovního zázemí spojující dané obce (typický příklad je cyklotrasa) (54).

Mikroregiony mohou být součástí MAS a stejně jako ony mají dokument definující strategický plán na jejich rozvoj. V nich se často objevují jasné investiční záměry jako např. vybudování společné vodovodní a kanalizační sítě. Jiný obvyklý cíl strategických dokumentů je rozvoj cestovního ruchu (57). Ten může být v mnoha oblastech díky tamním specifikám pro rozvoj klíčový. Nejprve ale musí být uspokojeny potřeby místních, až poté může být rozvíjen turismus, který uspokojí vnější okolí oblasti (58, s. 35). Pod pojmem rozvoj cestovního ruchu však lze spatřit různé možnosti, a to může být jak výstavba nových objektů (cyklotrasy), tak rekonstrukce zastaralých objektů (sportoviště). Financování těchto sdružení může být ze zdrojů vlastních, i cizích. Mezi lokální zdroje patří členské příspěvky. Výši těchto poplatků určuje nejčastěji počet obyvatel žijících v členské obci. Jako externí zdroje jsou čerpány dotace a granty, a to národní (Program obnovy venkova) či nadnárodní (fondy EU) (57).

4 Vlastní práce

V praktické části bakalářské práce bude nejprve představen Mikroregion Čebínka informacemi z jeho Strategického dokumentu. Následně bude proveden výzkum v jeho členských obcích, v jakém stavu se tamní venkov nachází a jaké se zde uplatňují postupy na jeho další rozvoj. Ze zjištěných výsledků bude vyvozena analýza postupů uvnitř konkrétního Mikroregionu a doporučení vhodného řešení místních problémů na základě nastudovaných znalostí z teoretické části.

4.1 Charakteristika Mikroregionu Čebínka

Mikroregion Čebínka se nachází v Jihomoravském kraji v okrese Brno–venkov. Existuje od roku 2002 a patří do něj obce Čebín, Drásov, Hradčany, Malhostovice, Sentice, Skalička a Všehovice. Jeho rozloha je 4845 hektarů a vyskytuje se zde zhruba 6 tisíc obyvatel. Při návrhu na založení Mikroregionu se uvažovalo především o rozvojových cílech v oblastech životního prostředí, zaměstnanosti, sportu, kultury, vzdělávání, turistiky, občanské vybavenosti, zaměstnanosti a jiných veřejně prospěšných činností. Mikroregion se dělí do dvou správních obvodů. Těmi jsou město Kuřim (Čebín) a město Tišnov (ostatní). Mikroregion je součástí MAS Brána Brněnska. Svazek je pojmenován podle kopce Čebínka, který je na území dominantní.

Území se nachází v předhůří Českomoravské vrchoviny, severozápadně od Brna. V oblasti je k nalezení několik míst, které jsou vyhlášeny jako přírodní památky, a to sice Malhostovická pecka, Malá skalka, Zlobice a lokalita Na lesní horce.

Velkou tradici má zde strojírenský průmysl. Hlavní strojírenský subjekt je Siemens Electric Machines, s.r.o. Drásov, u něj je vedeno nejvíce zaměstnanců z Mikroregionu. Dalšími podniky v oblasti jsou MIKROP Čebín a.s., Vápenka Čebín, PSI, spol. s r.o. Drásov, Majer kovo, Rigi Hradčany. Mimo tyto velké podniky se zde vyskytuje i spousta menších firem (Insega, s.r.o. Drásov, Intertech Plus, s.r.o. Drásov, POKROS Čebín, ad.)

Mimo strojírenství má zde významnou pozici zemědělství. Je tomu tak hlavně díky úrodnosti půdy a místní tradici. Jedná se především o rostlinnou výrobu (obilí, kukuřice, brambory, řepka a zelenina).

Služeb lze využívat ve větších obcích Mikroregionu, jimiž jsou Čebín, Drásov a Malhostovice. Případně se lze obrátit na okolní města (Brno, Tišnov a Kuřim). Míra nezaměstnanosti je zde podprůměrná.

Mikroregionem prochází dva prioritní silniční vztahy. Silnice č. 385 prochází obcemi Čebín a Hradčany. Je po rekonstrukci a díky ní je zde bezproblémové spojení do Brna a Tišnova. Druhým tahem je silnice č. 379 procházející přes Nuzířov, Malhostovice, Drásov. Silnice není plně rekonstruována a zajišťuje dopravní komunikaci mezi Lipůvkou a Tišnovem. Mnoho místních silnic procházejících obcemi není v plně rekonstruovaném vztahu. Proces oprav je finančně náročný, ale v závislosti na finančních situacích jednotlivých obcí různou rychlostí postupuje dopředu různorodým tempem.

Přes území Mikroregionu je vedena železniční trať z Brna do Havlíčkova Brodu, která zajišťuje vlakové spojení do Brna. Dále se zde vyskytuje několik cyklotras. Pod obec Malhostovice spadá trasa Malhostovice, Nuzířov, Skalička, Kuřim. Dále je zde cesta pro kola z obce Skalička do obce Lažany. Je naplánováno rozšíření cykloturistických tras za pomoci dotací, a to sice spojení mezi Čebínem a Drásovem.

Ve všech obcích, kromě Skaličky, se vyskytuje kompletně zabudovaná kanalizace, plynofikace a napojení na vodovod. Skalička není vybavená kanalizací, ostatní komponenty technické infrastruktury obsahuje. Investiční záměry budou směřovat na udržení kvality, rekonstrukce a rozšiřování.

Sociální vybavenost v obcích je diferencovaná. To způsobuje především rozdílná velikost sídelních útvarů. Obecně se v Mikroregionu vyskytuje dostatek škol a zdravotních zařízení. Nákupních možností je zde nedostatek.

Tabulka 3 - Občanská vybavenost v jednotlivých obcích Mikroregionu

	Drásov	Malhostovice	Čebín	Hradčany	Sentice	Všechovice	Skalička
Pošta	A	N	A	N	N	N	N
Škola	A	N	A	N	A	N	N
Mateřská školka	A	A	A	A	A	N	N
Zdravotnické zařízení	A	N	N	N	N	N	N
Kulturní zařízení	A	A	A	A	A	A	N
Sportovní zázemí	A	A	A	A	A	N	A
Obchod	A	A	A	N	A	N	N
Zařízení pro seniory	N	N	N	N	N	N	N
Ubytovací zařízení	N	N	N	N	N	A	N
Restaurace	A	A	A	A	A	A	A

Zdroj: Strategický dokument Mikroregionu Čebínka

Zlepšení životního prostředí výrazně posiluje vybavenost obcí kanalizací, kromě Skaličky a části Malhostovic. Aktuálně by se měly zřídit menší kompostárny, které by racionalizovaly náklady obcí při nakládání s rozložitelným odpadem. Mikroregion je podporován Operačním programem Životní prostředí formou dotací, díky kterým byly nakoupeny domácí kompostéry a čistící vůz. V Čebíně, Malhostovicích a Drásově jsou sběrné dvory. Všechny obce se snaží podporovat třídění odpadu, i přes to se občas vyskytnou černé skládky či odpadky ve volném prostranství. Na území Mikroregionu nepůsobí žádný subjekt, který by znečišťoval ovzduší a místní vzduch je na kvalitní úrovni. Problémem se jeví občasné spalování plastů a podobných nerozložitelných látek.

Ve všech obcích kromě Skaličky se vyskytují kulturní zařízení a existují zde místní tradice. V několika obcích (Drásov, Malhostovice, Čebín) je kulturním zařízením sokolovna, kterou nemá zastupitelstvo ve své správě. Sokolovny jsou zastaralé a kvůli problémům s vlastnictvím je nelze rekonstruovat. V letních měsících je možné konat

kulturní akce venku. Spolky a občanská sdružení vytvářející zde kulturní život jsou zastupitelstvy finančně podporovány.

V členských obcích lze nalézt sportovní kluby a tělovýchovné jednoty. Dále jsou zde využívány sportovní kroužky pro děti. Sportovní vybavenost je v obcích rozdílná, avšak počet obyvatel roste a počet sportovišť začíná být nedostatečný.

Druhy a počet spolků je v obcích opět diferencovaný. Spolky se zaslouhují o fungování sportovních, kulturních a společenských aktivit. Spolky a jejich působíště jsou vypsány v příloze 6.

Cestovní ruch pro Mikroregion není prioritou, nicméně se zde nalézají místa, která mají velký potenciál pro turismus. Jedná se především o krajinu, životní prostředí a zajímavosti, kterými jsou: Rozhledna Čebínka, Malhostovická pecka, Malá skalka, přírodní památka Kuřimská Zlobice, rozhledna na Zlobici, areál na Zlobici s ovčí farmou a kulturními památky. Státem chráněné památky jsou: kostely v Čebíně, Drásově a Malhostovicích a památné sochy v Senticích. V obci Skalička se nalézá, ve vhodných měsících hojně navštěvované, koupaliště. Dále jsou zde k nalezení cyklotrasy a restaurace. Atrakcí může být také Cesta mezi mezi obcemi Malhostovice a Skalička.

4.1.1 SWOT analýza

Je důležité určit pomocí SWOT analýzy lokální silné a slabé stránky Mikroregionu a zároveň zmínit příležitosti a hrozby pocházející z vnějšího prostředí. Bude použita již existující SWOT analýza ze Strategického dokumentu Mikroregionu Čebínka. Díky tomu, že je vytvořená Mikroregionem, bude možné lépe analyzovat, jak se s ní shodují konkrétní výpovědi a strategie zjištěné od jednotlivých místních aktérů.

Silné stránky

Dobrá dopravní dostupnost do okolních měst (Kuřim, Tišnov, Brno).

Tradiční průmyslová výroba, řada prosperujících firem v tomto odvětví a menších podnikatelských subjektů.

Nízká míra nezaměstnanosti a dostatek pracovních příležitostí.

Tradiční zemědělská výroba.

Dostatečná nabídka služeb.

Vybavenost technickou infrastrukturou.

Dostatečná občanská vybavenost, včetně zdravotnických zařízení v širším okolí.
Zakořeněný typ obyvatel a jejich kulturní vyžití.
Mnoho občanských spolků a sdružení.
Sportovní vyžití.
Existence populárních cyklotras.
Kulturní a přírodní památky.
Kvalitní flora a fauna.
Přátelské vztahy mezi obcemi a meziobecní spolupráce.

Slabé stránky

Přetíženost hlavních dopravních tahů.
Neuspokojivý stav chodníků a místních komunikací.
Nedostatečná nabídka dotačních prostředků.
Problémy s kulturními zařízeními.
Absence sociálního zařízení pro seniory.
Absence ubytovacích zařízení.
Nedostatečně propagovaná turistika.
Podstav rozvojových ploch a málo nákupních možností.

Příležitosti

Podporovat činnosti vedoucí k vytvoření dopravních obchvatů.
Vytváření územně technických podmínek pro příliv nových investorů a podnikatelských aktivit.
Vytvářet podmínky pro rozvoj a zkvalitnění služeb.
Rekonstrukce místních komunikací a chodníků.
Podporovat občanské spolky a inovovat jejich spolupráci.
Poskytnutí pomoci pro spolupráci školských subjektů s využitím jejich volné kapacity.
Rozvíjení turistických stezek (pro cyklisty i pro pěší).
Spolupracovat na místním kulturním a sportovním profilu, mikroregionálních soutěžích a setkáních a sociálních službách.
Pracovat na zřízení společného sociálního zařízení.
Pečovat o mimoprodukční funkci zemědělství.

Větší integrace obcí v rámci Mikroregionu a posílení komunikace s vnějším prostředím.
Propagace na lokální i vnější úrovni.

Hrozby

Ekonomické problémy jedné z místních velkých firem a možný nárůst nezaměstnanosti.

Zaostalost technické a dopravní infrastruktury.

Zvýšení dopravní zátěže hlavních silničních tahů.

Znečištění životního prostředí.

Oddělení obyvatel od společenského a kulturního života v obcích.

Nedostatečný finanční obnos na rozvoj obcí a Mikroregionu.

Příliš náročná administrativní, byrokratická a právní zátěž.

Stále se měnící zákony s přenášením rozhodovací moci centrálním orgánům, ale s přenecháním odpovědnosti na obecní samosprávy.

4.1.2 Cíle Mikroregionu

Hlavní cíle Mikroregionu jsou: snižování disparit, zvyšování vybavenosti, zlepšení populačního vývoje, vytvoření efektivní meziobecní integrace, zvýšení atraktivity prostředí obcí (bydlení, infrastruktura, společenské a kulturní aktivity), zvýšení dostupnosti služeb, propagace pro zvýšení turismu, vytvoření lepších podmínek pro podnikatelské prostředí, které bude mít za důsledek zlepšení kvality života. Dalším cílem je spolupráce obcí na společných projektech, které budou finančně podpořeny dotacemi ze strany kraje, státu či EU.

4.2 Výzkum

Výzkum byl složen ze dvou částí. Nejprve byli dotazováni občané ohledně místních charakteristik, s kterými se potýkají. Následně byl uskutečněn rozhovor s předsedou Mikroregionu a starostou Čebína, panem Tomášem Křížem.

4.2.1 Dotazy pro občany

Otázky byly rozděleny na tři oblasti (ekonomická, sociální, životní prostředí). Cílem bylo zjistit, jaké jsou v této oblasti životní podmínky, které aspekty by mohly být

vylepšeny a jejich rozvoj by výrazně ovlivnil tuto venkovskou oblast. Nevyplněný dotazník, který byl předkládán občanům, je k dispozici k nahlédnutí v příloze 7.

Analýza získaných výsledků

Celkově bylo do výzkumu zapojeno 25 občanů, z toho bylo pět z Drásova a Sentice, čtyři z Čebína, tři z Malhostovic, Všechovic a Hradčan a dva dotazovaní byli ze Skaličky. Věkový průměr dotazovaných byl zhruba 50 let. Genderové rozložení bylo devět mužů a šestnáct žen. Jedenáct respondentů bylo momentálně nezaměstnaných (z toho sedm v důchodu, dva nezaměstnaní a dva na mateřské dovolené), dvanáct občanů má trvalé zaměstnání a dva jsou živnostníci.

Na otázku hrubého příjmu byla ochotná odpovědět pouze malá část dotazovaných, nicméně nejčastější hodnota byla cca od 24 do 30 tisíc Kč, což je podprůměrná hodnota, jelikož dle Českého statistického úřadu v posledním měřeném období průměrné hrubé mzdy činil průměr 33 697 Kč.

Obrázek 1 - Graf vyjadřující počet pracovních příležitostí

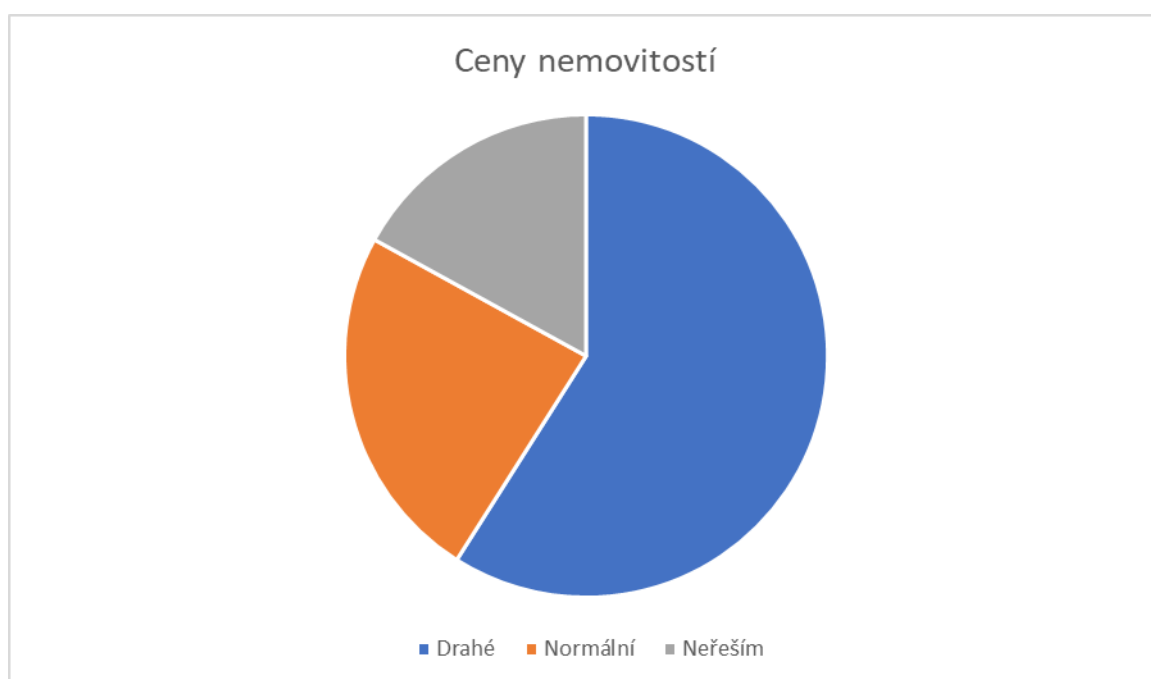

Zdroj: Vlastní zpracování

Tento graf vyjadřuje odpovědi na otázku, zda může v této oblasti člověk najít dostatek pracovních příležitostí. Polovina odpověděla, že ano a zhruba třetina si myslí

opak. Pětina dotazovaných danou problematiku neřeší, nemají na ni názor nebo jim nabídka práce přijde průměrná. Místní příležitosti na práci jsou zde dostatečné. Dle serveru jobs.cz je v oblasti Čebín a okolí do deseti kilometrů (což zhruba odpovídá rozloze Mikroregionu) k nalezení 182 pracovních míst. Dle Českého statistického úřadu je všeobecná míra nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji 3,72 % a v Mikroregionu je cca 5 981 obyvatel. Z toho podle obecné míry nezaměstnanosti vychází počet nezaměstnaných na 222 obyvatel.

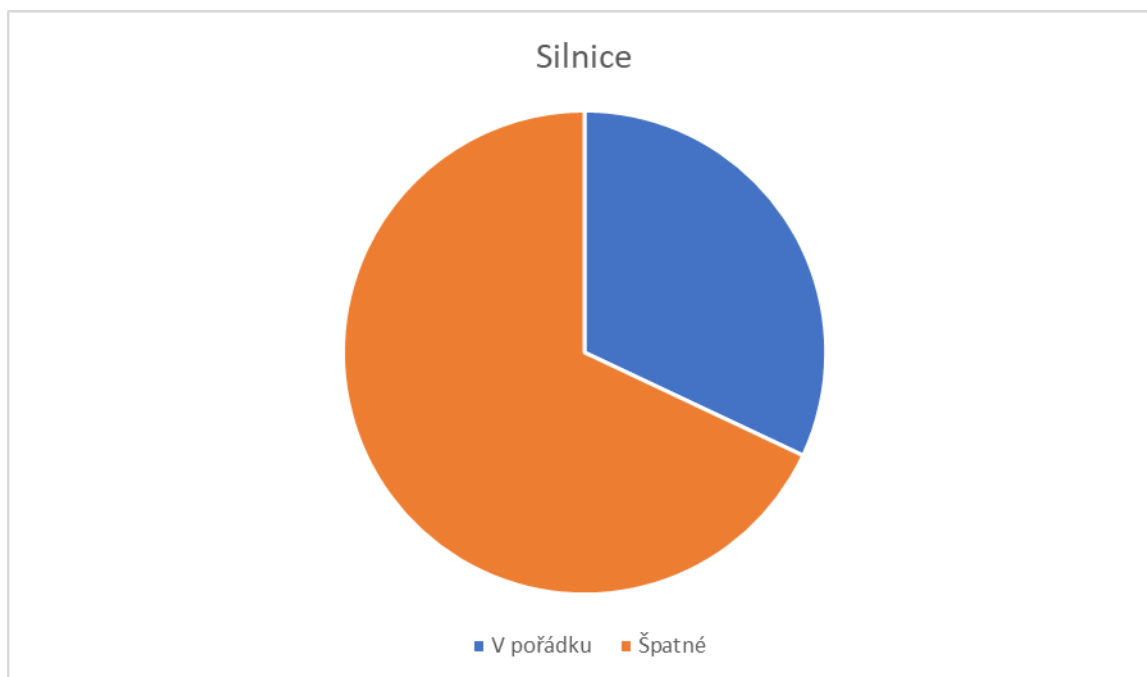
Obrázek 2 - Graf vyjadřující ceny nemovitostí

Zdroj: Vlastní zpracování

O cenách nemovitostí si místní občané ve většině případů myslí, že jsou drahé a stále rostou. Čtvrtině přijdou přiměřené pro danou lokalitu a necelá pětina dotazovaných danou problematiku neřeší. Ceny nemovitostí v dnešní době stále rostou, a to ve všech oblastech. V tomto regionu je ale obzvlášť velký nárůst cen nemovitostí a pozemků, během posledních let se tyto hodnoty až ztrojnásobily. Mikroregion se nachází v blízkém okolí velkých měst Brna, Kuřimi a Tišnova. Ty disponují širokou škálou možností, jako jsou nákupy, pracovní příležitosti či jiné služby. Mimo tento hlavní důvod je v této oblasti zachovalá příroda, klid a dostatečná obsluha a vybavenost. Metr čtvereční stavebního pozemku se zde pohybuje mezi 2 000 – 2 500 Kč.

Obrázek 3 - Graf vyjadřující stav silnic

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina respondentů si na místní silniční komunikace stěžovala. Pouhá třetina odpovídajících je se silnicemi naprosto spokojená. Místní silnice patří podle dotazovaných k největším problémům Mikroregionu. Nejsou tím myšleny hlavní silniční tahy 379 a 385, ale převážně se jedná o vedlejší silnice, jako jsou 37913 či 37194. Část respondentů odsuzující místní silnice ale uvedla, že na spoustě míst se už pracuje na opravě silnic nebo že už v určitých úsecích rekonstrukce proběhla. Je tedy jasné, že obce o tomto nedostatku ví a snaží se o jeho nápravu.

Někteří lidé auto vůbec nevyužívají, a proto tuto i následující otázku neřeší. Těch jsem se ptal na intenzitu a kvalitu dopravních spojení. Téměř všichni uvedli, že dopravní dostupnost do okolních spádových center (Tišnov, Kuřim, Brno) je naprosto bezproblémová. Obce Čebín a Hradčany jsou vybaveny vlakovým nádražím, tudíž odtud je spojení do okolí vůbec nejlepší, dle serveru IDOS.cz se lze bezproblémově dostat do Kuřimi a Tišnova do 10 minut a spoj do Brna trvá okolo 30 minut. Pro spoj do Brna musí ostatní obce využívat tyto dvě vlaková nádraží (nebo jiná nalézající se mimo Mikroregion) a cestovat s přestupem. Nejhorší spojení do Brna je ze Všechovic a Skaličky, odtud trvá spojení do Brna cca hodinu.

Spoj z ostatních obcí do Tišnova a Kuřimi je opět nejhorší ze Všechovic a Skaličky, jelikož se musí přestupovat v Drásově a časový úsek odpovídá půlhodině. Ze Sentic, Malhostovic a Drásova nezabere cesta déle než 15 minut.

Obrázek 4 - Graf vyjadřující přetíženost silnic

Zdroj: Vlastní zpracování

Naprostá většina (cca 82 %) považuje místní hlavní tahy (379,385) za přetížené. Z výpovědí místních se dá přetíženost hlavních tahů, společně se stavem místních silnic, pokládat nezávažnější problémy Mikroregionu. V současnosti je v okolí plánována výstavba dálnice D43, jejíž kořeny sahají až do doby předválečné. Její hlavní účel by měl být propojení dálnic D1 a D35 a zároveň spojení dvou významných dopravních křižovatek v Brně a Moravské Třebové (59). Tím by došlo k výraznému uvolnění místní přetíženosti dopravy, jelikož by dálnice vedla těsně kolem Mikroregionu.

Kulturní zařízení a společenské akce jsou v rámci Mikroregionu na velice kvalitní úrovni, a proto jsou hojně navštěvovány. V Drásově je momentálně sokolovna v rekonstrukci, proto je dočasně mimo provoz. Ve všech obcích, kromě Skaličky, jsou občané s kulturním vyžitím spokojeni. Ani jeden neodpověděl, že kulturní život, či budova je v nedostatečném stavu. Konají se zde nejen tradiční akce jako plesy, zábavy, maškarní či sportovní turnaje, ale i speciální eventy, jako jsou lampionové průvody nebo vánoční

vyrábění dárků a pečení. S tímto tématem souvisí i sportovní vyžití, kterých je, jak uvedli respondenti provozující sport, zde také dostatek.

Skalička je nejmenší obec z Mikroregionu, která postrádá kulturní zařízení a bylo uvedeno, že se zde téměř nic nekoná. Je zde k nalezení pouze Žandovský mlýn, který občas pořádá nějaký druh kulturní aktivity pro místní obyvatele (61). Obyvatelé Skaličky se proto musí za podobnými akcemi dopravit do okolních obcí a v rámci celého Mikroregionu, pod který Skalička spadá, je k využití mnoho sportovních i kulturních příležitostí.

Obrázek 5 - Graf vyjadřující nákupní vybavenost

Zdroj: Vlastní zpracování

Nadpoloviční většina dotazovaných není s nákupními možnostmi v Mikroregionu spokojena. Tuto nedostatečnou vybavenost ale vyvažuje blízkost větších měst Tišnova, Kuřimi a Brna, kam spousta z nich dojíždí a uspokojí tam většinu svých potřeb.

Většina respondentů uvedla, že jsou spokojeni s nákupní vybaveností, ale že jezdí nakupovat právě do okolních měst, která nejsou součástí Mikroregionu. Z toho vyplývá, že v oblasti sdružených obcí tento aspekt není dostatečný.

Buď se místní pohybují autem a jsou nezávislí, nebo využívají veřejnou dopravu, která je podle většiny z nich dostatečně frekventovaná a kvalitní. Mimo to je ve všech

obcích kromě Hradčan, Všechovic a Skaličky alespoň jeden obchod, který má podle občanů široký sortiment na jejich nejčastější nákupy. Většina dotazujících zde nepostrádá sociální zařízení pro seniory. Opět se vyskytují ve větších městech v širším okolí. Pouze dva respondenti uvedli, že domov pro seniory v Mikroregionu postrádají. Mimo to zde existují sociální služby, které obstarává např. Oblastní charita Tišnov. Pro seniory jsou tedy k dispozici např. dovozy obědů domů, pečovatelská služba apod.

Obrázek 6 - Graf vyjadřující občanskou vybavenost

Zdroj: Vlastní zpracování

Naprostá většina je s místní občanskou vybaveností spokojená. Malé části dotazovaných přijdou nedostatečné např. tyto aspekty: v Mikroregionu je jen jeden zubař a málo doktorů, chybí zde nákup textilu a koná se málo sportovních a kulturních akcí. Některým občanům vadila lokální absence obchodu či hřiště. To je ale nedostatek jen konkrétní obce a netýká se to celkové vybavenosti Mikroregionu.

Všichni dotazující uvedli, že v jednotlivých obcích je dostatek míst k třídění odpadu. Zároveň se každý z nich snaží třídit odpad a v místních ulicích a prostorách je podle nich čisto. Dvě třetiny nevědí o žádném konkrétním případě, který by mohl v této oblasti znečišťovat životní prostředí a ničit krajinu. Zbylí uváděli především nesprávné

postřikování zemědělské půdy, její ubývání a dopravní přetíženost. Mimo to byly nahlášeny občasně černé skládky a spalování plastů nebo jim podobných materiálů nevhodných ke spálení.

V poslední otázce mělo být zjištěno, jestli by kromě nedostatků zahrnutých v otázkách případně místní občané něco chtěli změnit a co by to mělo být? Nadpoloviční většina dotazovaných by nic neměnila a je s žitím v Mikroregionu naprosto spokojená. Pár dotazovaných by si ale zlepšení určitých aspektů přálo. Některé návrhy se týkaly pouze problémů domovské obce, které Mikroregion příliš neovlivní. Patří sem např. výstavba zrcadla v nepřehledné zatáčce ve Všehovicích či absence čekárny na autobusové zastávce v Senticích. Jako globálnější problémy byly uvedeny: dopravní přetíženost regionu, utlumená spolková činnost obstarávající kulturní a sportovní vyžití, nedostatečně finančně ohodnocená práce, existence pouze jednoho zubaře na celý Mikroregion (v Drásově), zhoršení společenské struktury v obcích, nedostatečné spojení ze Skaličky do Tišnova a absence autobusového spojení do Brna.

4.3 Strukturovaný rozhovor s předsedou Mikroregionu

Od předsedy Mikroregionu, pana Tomáše Kříže, byl cíl se dozvědět především tři tematické okruhy. Na jakých principech Mikroregion a spolupráce obcí funguje, jak se přistupuje k dotacím a jaké projekty se v poslední době realizovaly.

Spolupráce obcí

Pan Kříž uvedl, že největší přínos fungování tohoto Mikroregionu a zároveň hlavní důvod samotné existence vždy bývalo především sdílení zkušeností a názorů mezi jednotlivými představiteli členských obcí. Starostové se informují o tom, jak určité problémy řeší v jiných obcích, a naopak se podělí o svoje know-how, které pomůže ostatním obcím.

Při schůzích se může naskytnout společný zájem všech obcí, na jehož základě lze vytvořit společný projekt a zažádat o jeho financování příslušnou organizaci.

Obce mohou složit své finanční prostředky a na něco se složit. To se ale také příliš nekoná, jelikož každá obec funguje na jiném principu a rozdílných rozpočtech. Tímto procesem bylo pořízeno několik drobností, jako jsou stany na kulturní akce a kotce pro zaběhlé psy.

Mikroregion je obecně menšího rozměru. Vedle něj funguje stejný útvar Tišnovsko, který je podstatně větší, má 25 členských obcí. Část místních obcí spadá pod obvod Kuřimi a část pod Tišnov. Finanční, či případně jiná součinnost obcí zde tedy není tak výhodná jako v jiných mikroregionech (např. Tišnovsko). Je to způsobeno i tím, že obce Skalička, Všechnovice, Malhostovice a Hradčany patří do zmiňovaného Dobrovolného svazku obcí Tišnovsko a projekty na spolupráci se jim vyplatí spíše realizovat tam.

Dalším důvodem je, že místní obce mají rozdílné představy o tom, co je potřeba rozvíjet nebo už se to snaží řešit z vlastní iniciativy. Většina místních problémů tedy spadá pod místní zastupitelstva a starosty obcí.

Dotace

V minulosti Mikroregion využíval převážně krajských dotací, které byly určeny na drobné úpravy. To se týkalo pořízení čistícího vozu, který je umístěn ve Všechnovicích a je využíván dle potřeby ve všech členských obcích. S tím souvisí i finančně podpořené pořizování kompostérů do domácností.

Dále bylo využito krajských dotací na opravu místních sakrálních staveb, jako jsou křížky nebo boží muka. Mikroregion také dostává dotace na kulturní akce, jako je každoroční setkání sdružených obcí.

V současné době je požádáno o dva větší dotační projekty, poskytované Ministerstvem pro místní rozvoj. Jeden je zaměřen na zřízení nové cyklostezky z Čebína do Drásova, která by měla propojit celý Mikroregion. Finanční částka na tuto výstavbu se pohybuje okolo 30 milionů Kč.

Druhý větší dotační projekt by měl vytvořit odpadové hospodářství. To by umožnilo jednodušší a efektivnější nakládání s odpadem.

Budoucnost Mikroregionu vidí pan Kříž tak, jak tomu bylo doteď, tedy že hlavním přínosem bude výměna zkušeností a know-how. Na základě nahodilých návrhů, které by se vyskytovaly v globálnější měřítku, je poté možné vytvořit dotační projekt nebo řešit problém společným úsilím a prostředky.

5 Výsledky a diskuse

V závěrečné části bakalářské práce budou porovnávány vzájemné souvislosti třech komponentů. Jedná se o uskutečněné a plánované dotační projekty, názory na problematiku místních občanů a aspekty ze SWOT analýzy Mikroregionu.

V první řadě je potřeba zmínit, že SWOT analýza Mikroregionu není zcela správně vytvořená. Zmíněné příležitosti a hrozby by měly být vnějšího charakteru, tj. co se nabízí, nebo hrozí mikroregionu z jeho okolí. V této SWOT analýze jsou jako příležitosti považovány např. tyto aspekty: zaměření na opravy místních komunikací a chodníků, podpora činnosti spolků v jednotlivých obcích a podpora jejich vzájemné spolupráce (více viz. Kapitola 6). To zcela jednoznačně nespadá pod vnější prostředí mikroregionu. Dalším nedostatkem této analýzy jsou neodborné výrazy jako „podporovat činnosti“, které do SWOT analýzy nepatří.

Již uskutečněný projekt na pořízení domácích kompostérů a v současné době zpracovaný projekt na odpadové hospodářství přímo souvisí s příležitostmi týkající se péče o krajinu a životní prostředí a zároveň s hrozbou varující před znečištěním životního prostředí. Otázka životního prostředí je dnes velice aktuální a je správné, že Mikroregion se tuto problematiku snaží řešit.

Opravy sakrálních staveb a dotace na kulturní akce podporují rozvoj místních silných stránek, které jsou ve SWOT analýze definovány jako vztah zdejších obyvatel ke kulturnímu životu a existence kulturních i přírodních památek.

Další ze silných stránek je síť místních cyklotras. Žádost o dotaci na vybudování kompletní cyklistické sítě se týká příležitosti, která má budovat cyklotrasy a naučné stezky s cílem zvýšit turismus v Mikroregionu.

Finanční strategie Mikroregionu se nevěnuje všem zhoršujícím (respektive zlepšujícím) tématům zmíněných ve SWOT analýze. Je to hlavně kvůli základním principům, na kterých je fungování Mikroregionu založeno, a to sice integrace názorů a zkušeností jednotlivých zastupitelstev.

Lidé si nejčastěji stěžovali na stav místních silnic a přetíženost hlavních tahů. Oba tyto nedostatky jsou ve SWOT analýze zmíněny jako slabé stránky oblasti. Budování dálnice D43, která již byla zmíněna, je definována jako příležitost, která by mohla zmírnit velkou frekvenci projíždějících aut. Jako další příležitost je k nalezení ve Strategickém dokumentu zaměření na opravy místních komunikací a chodníků. Tyto dva problémy jsou

definovány i ve hrozbách, a to jako zaostávání dopravní infrastruktury a zvyšování dopravní zátěže.

Dotazovaní zmínili i jiné příležitosti a hrozby zmíněné ve SWOT analýze. Mezi ně patří podpora činnosti spolků v jednotlivých obcích a podpora jejich vzájemné spolupráce, separace části obyvatel Mikroregionu od společenského života v obcích a nedostatek finančních prostředků určených na rozvoj obcí a Mikroregionu.

Za slabou stránku Mikroregionu je považována absence sociálního zařízení pro seniory. To ale většina respondentů za nedostatek nepovažovala.

Spousta dotazovaných si pochvalovalo místní cyklostezky, životní prostředí a čistotu. To jsou přesně oblasti, do kterých Mikroregion investuje a čerpá na ně finanční prostředky.

Ty problémy, které jsou považované občany za nejzávažnější, Mikroregion příliš neodstraňuje. Jednak proto, že jeho fungování je založené především na principu výměny zkušeností, ale i proto že tyto nedostatky bývají obtížně řešitelné nebo jejich zlepšení může zařídit pouze samotná obec.

Jak již bylo zmíněno, Mikroregion primárně funguje na bázi sdílení know-how. Dotační projekty jsou zaměřené především na oblast životního prostředí, cykloturistiky a kulturních akcí.

Neuspokojivý stav místních komunikací je pro Mikroregion špatně řešitelný. Různé úseky silnic patří odlišným majitelům (obec, kraj, stát). Proto nelze požádat o jednotnou finanční podporu.

V případě že cesta je ve vlastnictví obce, žádají si o finanční podporu u Ministerstva pro místní rozvoj, kde je většinou mnoho zájemců a pravděpodobnost přidělení peněžních prostředků je malá.

O komunikacích vlastněných krajem se Mikroregion snaží jednat se Správou a údržbou silnic Jihomoravského kraje, která na nich občas provede alespoň provizorní opravy.

V první řadě by si měl Mikroregion nechat kvalitně zpracovat odbornou SWOT analýzu. S jejím vznikem by byly jasně definované silné a slabé stránky této oblasti, společně s příležitostmi a hrozbami z vnějšího prostředí. Tím by si Mikroregion ujasnil svou aktuální pozici, k ní vztahované možnosti a vyplývající strategii do budoucna. Díky tomu by vznikl postup, jak rozvíjet tuto venkovskou oblast.

Vyskytuje se zde mnoho problémů jednotlivých obcí, které by obce měly řešit vlastním úsilím.

Vytvoření kompletní sítě cyklotras je nadějný plán, jak zvýšit povědomí o Mikroregionu a přilákat turisty. Je ale nezbytné v této oblasti vytvořit ubytovací zařízení. Pro intenzivnější příliv turistů je výstavba míst na přespání naprosto nezbytná.

Pro snížení přetíženosti hlavních tahů by se měl Mikroregion jako celek zajímat o projekt výstavby dálnice D43 a aktivně se ho účastnit.

Mezi některými obcemi se vyskytují velké disparity. Týká se to především Skaličky, nejmenší obce z Mikroregionu. Je nedostatečně vybavená a hrozí ji vylidňování.

Z globálnějšího měřítka by bylo potřeba posílit spoje do této lokality a z místního hlediska by obci pomohlo rozšiřování občanské vybavenosti a kulturního vyžití.

6 Závěr

Mikroregion funguje především na principu výměny zkušeností jednotlivých obecních zástupců. To je považováno i za důvod jeho vzniku. Přesto se ale snaží účastnit několika dotačních projektů na rozvoj této venkovské oblasti.

Tento mimoměstský prostor je v současné době stále poměrně atraktivní a nedochází v něm k většině typických problémů vyskytujících se v jiných venkovských regionech. Kvalitní atmosféru tomuto místu dodávají elementy jako hodnotná a neznečištěná příroda, blízká dostupnost větších měst, dostatečná základní občanská vybavenost nebo stále fungující zemědělská výroba. To dokazují i drahé ceny místních nemovitostí.

Velký potenciál k rozvoji má výstavba dalších cyklotras, které jsou již v současné době velkým trendem pro cyklistické nadšence. Naopak co této oblasti poškozuje její rozvojový potenciál, jsou nedostatečně kvalitní vedlejší silnice a přetíženost hlavních tahů. Strategickému plánování rozvoje Mikroregionu by také prospělo vytvoření kvalitní SWOT analýzy, která by ulehčila sestavení konkrétních cílů a kroků k rozvoji tohoto venkovského prostoru.

V praktické části byl nejprve analyzován Strategický dokument Mikroregionu, ve kterém byly zmíněny lokální charakteristiky a SWOT analýza. Následně byl proveden výzkum spočívající v dotazování obyvatel jednotlivých obcí. Poslední část byla strukturovaný rozhovor s předsedou Mikroregionu ohledně finanční politiky aplikované v minulosti a plánech do budoucna.

Ze získaných výsledků z výzkumu byla následně provedena analýza toho, jak se shodují všechny tři zdroje místních pozitiv a negativ. Jednalo se o souvislosti mezi názory občanů, pohledem na problematiku ze SWOT analýzy a informacemi o uskutečněných a plánovaných zásazích Mikroregionu.

Na základě praktické části byl vyvozen profil této venkovské oblasti. Následnou komparací tří komponentů vzniklo porovnání různých pohledů na místní nedostatky i silné stránky. V poslední části byla vytvořena určitá doporučení, která by mohla situaci v Mikroregionu povznést na ještě lepší úroveň.

7 Seznam použitých zdrojů

1. HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠTÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozní ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9.
2. ONDRÁKOVÁ, Soňa. *Analýza exogenních a endogenních faktorů rozvoje regionu* [online]. Pardubice, 2012 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/48703/OndrakovaS_AnalyzaEndogennich_LS_2012.pdf?sequence=3&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní. Vedoucí práce Lucie Sobotková.
3. Definice pojmu disparita. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o., [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/diskuze.437/items/definice-pojmu-disparita.html>
4. Regiony a regionalizace. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o., [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/regiony_red.html
5. PERLÍN, Radim. *Venkov, typologie venkovského prostoru* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf
6. Přístupy k vymezení venkova: Venkov versus venkovská obec. *Úvod do geografie venkova* [online]. Masarykova univerzita, [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/g_venkov/web/pages/02-pristupy-k-vymezovani.html
7. Obecné poznatky k vymezení venkova. *Český statistický úřad* [online]. (PDF) Český statistický úřad, [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20535526/1341n108a1.pdf/8ee6cba4-11c6-458b-93df-93ace86f8663?version=1.0>
8. Vymezení venkovského prostoru. *Mendelova univerzita v Brně* [online]. Mendelova univerzita v Brně [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=46475
9. Základní informace o OECD. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/oe.cd.paris/cz/zakladni_informace_o_oe.cd/index.html
10. Venkovská sídla. *Informační systém Masarykovy univerzity* [online]. (PDF) Masarykova univerzita [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1431/jaro2004/Z0044/29002/Venkovska_sidla.pdf
11. Vymezení venkovských obcí v Česku. *Deník veřejné správy* [online]. Deník veřejné správy, c2020, 2009 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>
12. *Zákon o obcích (obecní řízení)*. In: . Praha: Zákony pro lidi, 2000, ročník 2000, číslo 128. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
13. VAVROŇ, Jiří. Český venkov skomírá: Ubývá půda a zanikají malé prodejny. *Novinky.cz* [online]. Seznam.cz, 2018 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/cesky-venkov-skomira-ubyva-puda-a-zanikaji-male-prodejny-12265>
14. ZACHOVÁ, Aneta a Pavla HOSNEDLOVÁ. Jak pomoci českému venkovu. *Euractiv.cz* [online]. Praha: EURACTIV.cz, 2019 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/jak-pomoci-ceskemu-venkovu/>
15. Český venkov se vylidňuje, chybí dopravní spojení i obchody. Stát to chce změnit. *ČT24* [online]. Praha: Česká televize, 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z:

- <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2511325-cesky-venkov-se-vylidnuje-chybi-dopravni-spojzeni-i-obchody-stat-chce-zmenit>
16. Česká republika. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. Euroskop [cit. 2019-05-12]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/566/sekce/ceska-republika/>
 17. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5.
 18. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-111-6.
 19. VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada, 2004. Finance (Grada). ISBN 80-247-0828-0.
 20. Regionální politika. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. Euroskop [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9195/sekce/regionalni-politika/>
 21. Regionální politika 2014-2020. *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. Praha: Euroskop [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9197/sekce/regionalni-politika-2014-2020/>
 22. Strukturální fondy. *DotaceEU.cz: Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/s/strukturální-fondy>
 23. Fond soudržnosti. *Evropská komise: Oficiální internetová stránka Evropské unie* [online]. Evropská unie [cit. 2019-05-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/cohesion-fund/
 24. Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. (PDF) Ministerstvo pro místní rozvoj, c2020, 2015 [cit. 2019-06-01]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf
 25. Evropská územní spolupráce. *Evropský parlament* [online]. Evropská unie [cit. 2019-06-05]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/98/evropska-uzemni-spoluprace>
 26. Příspěvek evropských strukturálních a investičních fondů k zaměstnanosti a růstu, investiční plán a priority Komise. *Evropská komise* [online]. Evropská unie [cit. 2019-06-05]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/investment-policy/esif-contribution/
 27. Hlavní investiční politika EU. *Evropská komise* [online]. Evropská unie [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/investment-policy/
 28. NUTS. *Portál územního plánování* [online]. Ústav územního rozvoje, 2020 [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
 29. Správní členění (systém NUTS). *Euroskop.cz: Věcně o Evropě* [online]. Euroskop [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8642/sekce/spravni-cleneni-system-nuts/>
 30. Overview. *Eurostat: Your key to European statistics* [online]. Eurostat [cit. 2019-06-10]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/about/overview>
 31. Regiony regionální politiky. *DotaceEU.cz* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>

32. NUTS regiony. *Mendelova univerzita v Brně* [online]. Mendelova univerzita v Brně [cit. 2019-06-17]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=53916
33. Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS (Nomenclature Unit of Territorial Statistic). *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. CzechTrade [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nomenklatura-uzemnich-statistickych>
34. Společné klasifikace územních jednotek pro statistické potřeby (NUTS). *EUR - Lex: Přístup k právu Evropské unie* [online]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX:32003R1059>
35. SKÁLA, Vít. PATŘÍ ČR MEZI MĚNĚ ROZVINUTÉ REGIONY EU? *Jak na dotace z ESIF: Blog o evropských strukturálních a investičních fondech*. [online]. Jak na dotace z ESIF, 2016 [cit. 2019-06-27]. Dostupné z: <http://www.policy.eu/patri-cr-mezimene-rozvinute-regiony-eu/>
36. Kraje ČR. *ASOCIACE KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. ASOCIACE KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY [cit. 2019-09-15]. Dostupné z: <http://www.asociacekraju.cz/kraje-cr/>
37. BINEK, Jan. *Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova* [online]. Brno: GaREP, 2009 [cit. 2019-09-27]. ISBN 978-80-904308-0-8.
38. *Perspektivy českého venkova: sborník příspěvků ze semináře konaného ve dnech 12.-13. září 2005 ve Svatém Janě pod Skalou*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2006. ISBN 80-213-1472-9.
39. Nástroje rozvoje venkova. *Úvod do geografie venkova* [online]. Masarykova univerzita [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/g_venkov/web/pages/06-nastroje-rozvoje.html#nastroje
40. Nástroje rozvoje venkova. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/nastroje-venkov.html>
41. SVOBODOVÁ, Hana. Nástroje rozvoje venkova. *Webshare.cz* [online]. Masarykova univerzita [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/1821552-Nastroje-rozvoje-venkova.html>
42. Věcné nástroje. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/vecne_n.html
43. Sociálně-psychologické nástroje. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-10-31]. Dostupné z: http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/vecne_n.html
44. Podpora obnovy a rozvoje venkova. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2019-11-1]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu/program-podpora-rozvoje-regionu-2019/podprogram-podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>
45. O soutěži. *Vesnice roku: V programu obnovy venkova* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2019-11-1]. Dostupné z: <http://www.vesniceroku.cz/>
46. AK ČR - Agrární komora České republiky. *Agrární komora České republiky* [online]. Agrární komora České republiky [cit. 2019-11-08]. Dostupné z: <http://www.akcr.cz/>

47. Aktéři rozvoje venkova. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. GaREP, spol. s r.o. [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>
48. O nás. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Svaz měst a obcí České republiky [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/o-nas>
49. ENVIRONMENTÁLNÍ FUNKCE ZEMĚDĚLSTVÍ. *Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích* [online]. (PDF) Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: http://home.zf.jcu.cz/~moudry/multif_zemedelstvi/frvs_pdf/9_fcezem.pdf
50. Aktéři rozvoje venkova. *Úvod do geografie venkova* [online]. Masarykova univerzita [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/pages/05-akteri-rozvoje.html
51. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014-2020. *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. Státní zemědělský intervenční fond [cit. 2019-12-06]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>
52. ¹Mikroregiony.com: Informační portál napříč Českem. *Mikroregiony.com* [online]. mikroregiony.com [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <http://www.mikroregiony.com/>
53. Seznam Místních akčních skupin: Seznam MAS. *NS MAS České republiky* [online]. Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/seznam-mistnich-akcnych-skupin/>
54. PONČÍKOVÁ, Irena. *Mikroregiony x MAS: přínosy a nevýhody pro obce* [online]. Brno, 2015 [cit. 2019-12-18]. Dostupné z: <https://adoc.tips/mikroregiony-x-mas-pinosy-a-nevyhody-pro-obce.html>
55. NAGY, Pavel. Místní akční skupiny: subjekt místního rozvoje. *Institut hospodářské a environmentální politiky* [online]. Institut hospodářské a environmentální politiky [cit. 2020-01-07]. Dostupné z: <http://ihep.cz/?p=861>
56. Místní akční skupiny jako platformy pro různé aktivity regionálního rozvoje. *NS MAS České republiky* [online]. (PDF) Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/06/M%C3%ADstn%C3%AD-skupiny-jako-platformy-pro-r%C5%AFzn%C3%A9-aktivity-region%C3%A1ln%C3%ADho-rozvoje.pdf>
57. Mikroregiony a místní akční skupiny: Principy fungování sdružení. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>
58. HORÁKOVÁ, Hana a Dana FIALOVÁ. *Transformace venkova: turismus jako forma rozvoje*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-537-1
59. Dálnice D43: Brno – Moravská Třebová. *Ceskedalnice.cz* [online]. ceskedalnice.cz [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskedalnice.cz/dalnice/d43/>
60. Strategický rozvojový dokument Mikroregionu Čebínka. *Mikroregion Čebínka* [online]. (PDF) Mikroregion Čebínka [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://mikroregioncebinka.cz/formular/strategie-cebinka.pdf>
61. Žandovský mlýn na Skaličce u Tišnova. *Žandovský mlýn na Skaličce u Tišnova* [online]. Žandovský mlýn na Skaličce u Tišnova [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <http://www.zandomlyn.cz/>

8 Přílohy

8.1 Příloha 1

- a) počtu obyvatel obce nebo hustoty osídlení, případně kombinace těchto dvou ukazatelů
 - b) statutu dané obce, dle právních norem příslušného státu
 - c) charakteru a hustoty zástavby a architektonického rázu obce
 - d) podílu přírodních ploch nebo zastavěných ploch na celkové rozloze obce
 - e) zohlednění infrastruktury, občanské vybavenosti obce a dostupnosti služeb (z nekomerční sféry např. školství, zdravotnictví, sociální péče, kulturní a sportovní zařízení)
 - f) institucionálního vybavení obcí (např. matriční či stavební úřad, pošta)
 - g) dopravní dostupnosti nebo vzdálenosti od větších center (dobře dostupné a blízké obce nejsou někdy považovány za venkov, byť mají malý počet obyvatel nebo nízkou hustotu osídlení)
 - h) věkového složení obyvatelstva
 - i) přirozeného a migračního přírůstku obyvatelstva
 - j) vzdělanostní struktury obyvatelstva
 - k) míry nezaměstnanosti
 - l) vyjížděky a dojížděky do zaměstnání
 - m) zaměstnanosti v sektorech a odvětvích (např. v zemědělství nebo v primárním sektoru obecně)
 - n) intenzity bytové výstavby
 - o) dalších sociálních, ekonomických, demografických a environmentálních indikátorů
 - p) různých kombinací více kritérií
- (7, s. 1,2)

8.2 Příloha 2

- 1) Urbanistické znaky – vysoký podíl rodinných domů, málo vyvinutá uliční síť s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla, rozvolněná zástavba, vysoký podíl zeleně v sídle

- 2) Architektonické znaky – nízkopodlažní zástavba, absence nájemního bydlení, domy doplněny hospodářským zázemím (integrace obytné a dalších funkcí), vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi
- 3) Sociální znaky – užší sociální kontakty mezi obyvateli sídla, neformální sociální kontrola, participace, tradicionalismus, konzervatismus
- 4) Ekonomické znaky – dominantní nebo rozhodující činností je zemědělství a primární výroba potravin, významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo, vyšší podíl samozásobitelství, kutilství
- 5) Administrativní znaky – statut sídla (sídlo, které v minulosti či v současnosti získalo městská práva, je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi) (6)

8.3 Příloha 3

1. přeshraniční spolupráce: podpora udržitelných a kvalitních pracovních míst a podpora mobility pracovních sil, a to pomocí integrace přeshraničních trhů práce, podpory sociálního začleňování a přeshraniční integrace komunit a vypracování a uskutečňování společných programů vzdělávání, odborné přípravy, školení atd.
2. nadnárodní spolupráce: posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy, a to rozvojem a koordinací strategií pro makroregiony a přímořské oblasti;
3. meziregionální spolupráce: posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy, a to šířením osvědčených postupů a odborných znalostí, podporou výměn zkušeností atd. (25)

8.4 Příloha 4

Tabulka 4 - Typy spolků a jejich příklady

Typ	Specifikace
Dobrovolní hasiči	Většinou mužské, ale existují i dětské a ženské oddíly. Organizují soutěže v populárních dovednostech.
Sportovní spolky	Sokol, Orel, Český svaz tělesné výchovy, Česká asociace sport pro všechny. Oddíly podle druhu sportu, např. fotbal, turistika, volejbal, šachy, kuželky, šipky, automobilový sport, horolezectví
Zájmové spolky	Podle zájmů svých členů, např. myslivci, zahrádkáři, chovatelé, včelaři, rybáři, holubaři, kynologové, chovatelé koní, mykologové, herní spolky, ochránci přírody apod.
Ženské spolky	Klub žen, kluby matek s dětmi
Národnostní spolky	Matice slezská, spolky občanů polské, slovenské, německé a dalších národností
Jiné spolky	Důchodci, invalidé. Skauti. Sdružení rodáků a přátel (obce, školy). Osadní výbory – chataři. Vzdělávací spolky a kulturní spolky (ochotnické divadlo, pěvecké sbory, loutkáři, folklorní soubory, muzejní spolky apod.), Český červený kříž.

Zdroj : Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

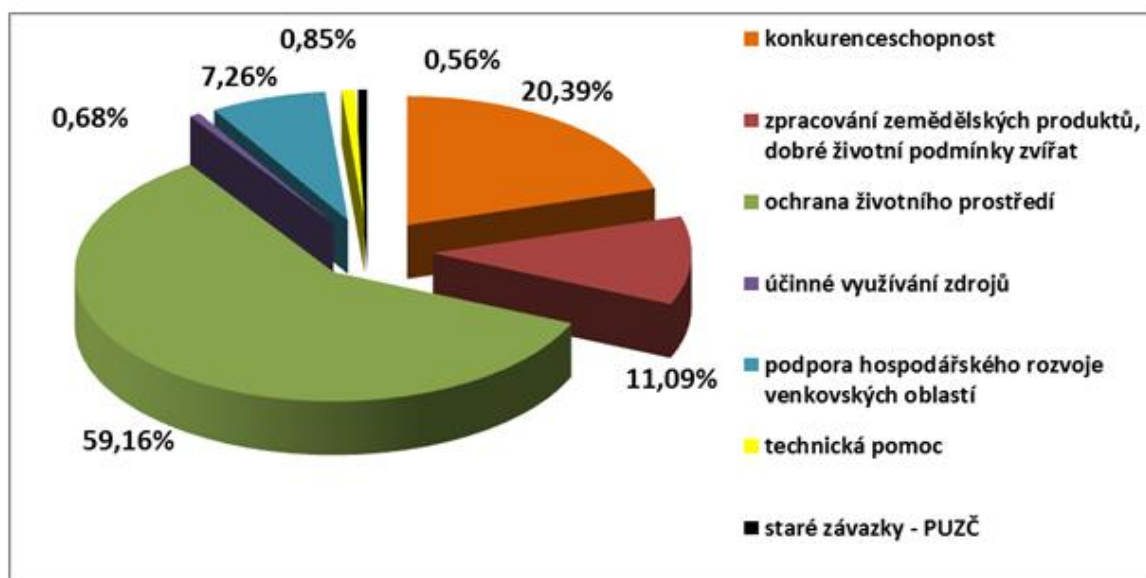
8.5 Příloha 5

- Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech
- Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů

- Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracovávání zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství
- Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím
- Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu
- Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech (51)

Na obrázku je vyobrazeno, jak bude celková finanční podpora alokována mezi oblasti, do kterých budou peníze investovány.

Obrázek 7 - Alokační finančních prostředků na rozvoj venkova

Zdroj: Státní zemědělský intervenční fond

8.6 Příloha 6

Čebín: SDH Čebín, TJ Sokol Čebín, Orel Jednota Čebín, Divadelní spolek Slovani, Čebínské ženy, 1. oddíl skautek a skautů Čebín, FC Čebín

Drásov: SDH Drásov, Myslivecké sdružení Drásov, Volejbalové sdružení Drásov, TJJ Lucky Drásov, SK Drásov, TJ Sokol Drásov, Občanské sdružení Spolu v Drásově, Klub maminek, Český svaz včelařů Drásov

Hradčany: SDH Hradčany, Občanské sdružení Pro Hradčany

Malhostovice: Myslivecký spolek Malhostovice, TJ Sokol Malhostovice

Sentice: SDH Sentice, Sentický divadelní spolek, Český svaz zahrádkářů Sentice, Klub rodičů a dětí Sentice, Sfantická chasa, spolek Sentičan

Skalička: Občanské sdružení Skalička

Všechovice: Všechovické občanské sdružení

Zdroj: Strategický dokument Mikroregionu Čebínka

8.7 Příloha 7

Ekonomická oblast

Kde pracujete?

Jaký máte příjem?

Je zde dostatek pracovních příležitostí?

Jaké jsou zde ceny nemovitostí?

Sociální oblast

V jakém stavu jsou podle Vás místní silnice?

Bývají hlavní tahy (379,385) přetížené?

V jakém stavu je místní kulturní zařízení?

Jaké kulturní akce se zde konají? Navštěvujete je?

Jsou zde dostatečné nákupní možnosti?

Postrádáte zde sociální zařízení pro seniory?

Postrádáte zde něco z občanské vybavenosti?

Životní prostředí

Je zde kde třídit odpad? Třídíte odpad?

Víte o něčem, co zde znečišťuje prostředí?

Je v ulicích čisto?

Doplňující otázka

Je něco, co byste v oblasti mikroregionu chtěl/a změnit?

Co považujete za největší problém?